

Svar på frågor om journalföring av medicinering av produktionsdjur

Länken till Livsmedelsverkets hemsida har uppdaterats.

- 1. Vilken är skillnaden mellan läkemedel, läkemedelsfoder och foder? Hur vet jag om ett preparat är ett läkemedel som kräver journalföring?**
 - Ett läkemedel är ett medel eller preparat som används för att lindra, bota eller förhindra sjukdomar och deras symtom hos människor eller djur.
 - Ett läkemedelsfoder är en blandning av ett veterinärmedicinskt läkemedel och ett foder, som är avsett att ges till djuret som sådant för sina sjukdomsbotande eller förebyggande eller andra medicinska egenskaper. Läkemedelsfoder skrivs alltid ut av en veterinär och läkemedelsfoder tillverkas i godkända foderfabriker.
 - Ett foder är en produkt avsedd för matning av djur, till exempel fodermedel, foderblandning, tillsats i eller förblandning av foder. Foder är även bifraktioner som uppkommer inom livsmedelsproduktionen och används som näring för djur. Foder är spannmål, hö, ensilagekonserveringsmedel samt industriella fullfoder och **kompletteringsfoder** (t.ex. kalkpastor, kalkbolus, ketospastor, näringsmässiga multivitaminer och spårämnen, specialfoder).

- 2. Vilken är skillnaden mellan foder och läkemedel?**
 - Läkemedel kan köpas endast på apotek och av veterinär. Så gott som alla läkemedel för produktionsdjur är receptbelagda. Om du är osäker ska du fråga när du köper om ämnet är ett läkemedel. Läkemedel har en moms på 10 procent i Finland. Även detta fungerar som information när du vill veta om ett preparat är ett läkemedel.

- 3. Är kalkpastor som ges oralt läkemedelsfoder som kräver journalföring?**
 - Kalciumpastor är preparat som lyder under foderlagstiftningen. De är inte foderläkemedel.
Foderläkemedel skrivs alltid ut av en veterinär. Foderläkemedel tillverkas i en foderfabrik genom att veterinärmedicinska läkemedel blandas i fodret.

- 4. Måste det journalföras om en ko fått kalciumpasta, Rumelan m.fl. preparat, som köpts i mejeriets butik?**
 - Det behövs inte eftersom dessa inte är läkemedelspreparat utan preparat som lyder under foderlagstiftningen.
Du kan få läkemedelspreparat genom överlåtelse av veterinär och genom att köpa dem på apotek. Om du är osäker på om ett preparat är ett läkemedel ska du fråga veterinären eller på apoteket när du köper preparatet.

- 5. Varför ska en producent föra journal även över läkemedel utan karenstid?**
 - Alla läkemedel som ett djur får ska journalföras, så att djurets eller djurgruppens totala medicinering kan följas upp. Så undviks till exempel att samma individ eller djurgrupp upprepat får något läkemedel av misstag. Via journalen kan man också påvisa att ett sjukt djur eller en sjuk grupp av djur har fått den nödvändiga vården (välbefinnandekrav).
Dessutom förutsätter EU-bestämmelserna att journal förs över alla läkemedel som ges till produktionsdjur. Finland följer här de krav som EU ställer.

- 6. Måste man bokföra i Naseva om en ko fått Orbeseal eller Noroseal på en gård som har fått läkemedel för framtida behov?**
- Både Orbeseal och Noroseal är veterinärmedicinska produkter som används som sintidsbehandlingar. Båda produkternas karenstid gällande slakt och mjölk är 0 dagar. Oavsett av karenstiden måste alla medicinska behandlingar registreras. Bokföringen hålls i Naseva om gården har fått läkemedel för framtida behov. Om gården inte har fått läkemedel för framtida behov är det tillräckligt att ha bokföringen på papper/(mapp).
Djuren sinläggs i grupp på stora gårdar och då kan gårdarna dra nytta av Nasevas funktioner "gruppterapi" eller "ofta använda behandlingar".
- 7. Stora mängder grisar får järnpreparat i svingården. Ska uppgifterna om varje grupp föras in i hälsovårdssystemet Sikava var för sig?**
- För att minska arbetsbördan och spara tid kan registreringarna i det elektroniska systemet Sikava göras veckovis. Gården ska ändå ha uppdaterad information om vilka djur som medicinerats (t.ex. båskort, medicineringsblanketter).
- 8. Ska svingårdens vaccineringar antecknas i Sikava genast när djuren har vaccinerats?**
- För att minska arbetsbördan och spara tid kan registreringarna i det elektroniska systemet Sikava göras veckovis. Gården ska ändå ha uppdaterad information om vilka djur som medicinerats (t.ex. båskort, medicineringsblanketter).
- 9. Varför ska gården själv registrera medicineringsuppgifterna i Sikava eller Naseva, när informationen kunde överföras direkt från veterinärprogrammet?**
- Medicineringsuppgifterna kan överföras från veterinärprogrammen när gården gett fullmakt för detta i Naseva och versionerna av veterinärprogrammen är uppdaterade. Även då kan en veterinär överföra endast de medicineringar som hen själv påbörjar för ett visst djur eller en viss djurgrupp.
Djurhållaren ansvarar för att uppgifterna om medicinering i Sikava eller Naseva är korrekta. Man kan bli tvungen att ändra en medicinering på grund av en laboratorieundersökning eller förlänga en läkemedelskur på grund av fortsatta symtom. Även dessa ändringar ska registreras av djurhållaren.
 - När en veterinär överlåter läkemedel för kommande behov inom ramen för hälsovårdsavtalet, ska ägaren eller innehavaren sätta igång medicineringen när symtom enligt medicineringsplanen förutsätter medicinering eller när det är tid att ge t.ex. järn till grisar i förebyggande syfte. Denna vård ska djurhållaren alltid själv registrera i Nasevas eller Sikavas journal över medicinering.
- 10. Veterinärens vårdanteckningar på kokorten är så otydliga att de inte kan tydas. Vad ska jag göra för att överföra uppgifterna till Naseva?**
- Enligt förordningen om användning och överlåtelse av läkemedel för behandling av djur är veterinären skyldig att genast vid besöket ge gården den information som krävs om den vård som har getts. Anteckningarna ska vara läsliga. Om de inte är läsliga när de är skrivna för hand, måste de skrivas ut från veterinärprogrammet.
- 11. Djurets ägare eller innehavare ska i anslutning till journalföringen spara veterinärens recept och skriftliga utredningar om överlåtelse av läkemedel eller foderläkemedel samt övriga verifikationer på försäljning eller annan överlåtelse av läkemedel eller foderläkemedel som man fått av en veterinär, på apotek eller av den som överlätit foderläkemedlet. Vilka är de övriga verifikationer ägare eller innehavare av produktionsdjur ska spara i anslutning till journalföringen?**
- Dessa övriga verifikationer är exempelvis kvitton på receptfria läkemedel som köpts på apotek, fraktsedlar för foderläkemedel eller följesedlar för läkemedel som levererats direkt till gården.

12. Räcker det med att anteckna läkemedel utan karenstid i punkten “anteckningar” på baksidan av inseminationskortet t.ex. när kvigor måste vaccineras flera dagar med ett veterinärmedicinskt läkemedel som innehåller oxytocin i början av mjölkningen?

- Journalföringen borde vara tydlig och lätt att kontrollera. Därför rekommenderar Livsmedelsverket att journal förs på något annat sätt så att det finns plats att anteckna alla nödvändiga uppgifter. Medicineringsuppgifterna borde vara i kronologisk ordning, varför det är problematiskt om någonting antecknas någon annanstans (t.ex. på baksidan av inseminationskortet). Allt beror dock på hur mycket medicineringsuppgifter som behöver antecknas.

På Ruokavirasto.fi > [odlare](#) > [djurhållning](#) > [medicinering av djur](#) > [ansvarig användning av läkemedel](#) > [lagstiftning om medicinsk behandling av djur](#) > [journalföring av medicinering av produktionsdjur](#) finns två mallblanketter som kan användas för journalföringen.

13. Hur ska dagarna när medicinering ges antecknas? Exempel: En ko får en läkemedelskur som börjar 3.12 och pågår i 5 dagar. Sista dagen för kuren är således 7.12. Måste varje dag i intervallet antecknas eller räcker det med att anteckna datum när kuren börjar och hur många dagar den räcker?

- Varje vård dag behöver inte journalföras separat. Det räcker med den första och den sista dagen, typ 3–7.12.

En läkemedelskur antecknas som ett vårdtillfälle även i den journal som förs i Naseva. Vem som påbörjade vården ska antecknas (veterinären eller ägaren). Vem som gett den fortsatta vården behöver inte anges.